

ZPRAVODAJ

EUROREGIONU GLACENSIS

1/2020

Nová rozhledna na Velké Deštné

Podrobnosti na straně 4

Úvodník

Vážení čtenáři, představujeme další číslo Zpravodaje Euroregionu Glacensis, ve kterém prezentujeme iniciativy vyvíjené v rámci naší činnosti zaměřené na samosprávy a obyvatele dvou zemí.

Jelikož je to první vydání zpravodaje v tomto roce, přejeme Vám pevné zdraví, vše dobré v soukromém i pracovním životě a naplnění všech plánů a záměrů.

Za posledních 20 let byly vytvořeny základní rámce pro systematický rozvoj a podporu činnosti subjektů vyvíjejících přeshraniční spolupráci. Na území Euroregionu Glacensis byly vytvořeny ideální podmínky pro přeshraniční spolupráci: existují zde silné přeshraniční vazby obyvatel dané společnou historií. Více jak 20 let zde aktivně funguje Euroregion Glacensis s početnou členskou základnou a zkušeným personálem. Subjekty se zájmem o přeshraniční spolupráci mají již delší dobu možnost využívat evropské dotace v rámci česko-polských přeshraničních programů. V roce 2020 Euroregion Glacensis zpracovává Strategii Euroregionu Glacensis na období 2020+, která ukáže směry socio-ekonomického rozvoje území euro-

regionu. Projekt je podpořen z Fondu mikroprojektů v Euroregionu Glacensis z programu Interreg V-A Česká republika – Polsko. Cílem projektu je další rozvíjení vytvořených podmínek tak, aby přeshraniční aktivity získaly novou dimenzi (např. nové oblasti spolupráce, nové spolupracující subjekty) a pokračovaly i po roce 2020. Nyní na obou stranách hranice vznikly dokumenty, které budou využity ke zpracování Strategie, tj. socio-ekonomická diagnóza a SWOT analýza.

K vytyčení nových směrů činnosti euroregionu budou využity zkušenosti členů a zaměstnanců euroregionu získané během studijních návštěv v letech 2018 a 2019 pořádaných do euroregionů: polsko-německého Euroregionu Pro Europa Viadrina, polsko-česko-slovenského Euroregionu Beskydy, česko-rakouského Euroregionu SILVIA NORTICA a česko-německého Euroregionu Egrensis. V roce 2020 budou cesty pokračovat v rámci realizace projektu „Učíme se společně se sousedy 2“, který je podpořen z Fondu mikroprojektů v EG z programu Interreg V-A ČR-Polsko. V plánu jsou dvě cesty do polsko-slovenského Euroregionu Tatry a Karpatského euroregionu, fungujícího

na příhraničních územích Polska, Ukrajiny, Slovenska, Rumunska a Maďarska. Sekretariáty na obou stranách hranice zajistí nábor účastníků těchto studijních cest. Již dnes Vás zveme na společné studijní cesty, které se uskuteční na jaře a na podzim tohoto roku.

Přejeme příjemnou četbu.

Bernadeta Tambor,
sekretář polské části
Euroregionu Glacensis

Kalendář Euroregionu Glacensis

Euroregion Glacensis pokračuje i nadále v tradici vydávání kulatého kalendáře. Rok 2020 měl být na téma postavených rozhleden a vyhlídkových míst, které postupně vznikají v rámci projektu „Česko-polská Hřebenovka“.

Bohužel u tohoto projektu došlo k posunu harmonogramu investic, více jak polovina rozhleden bude dokončena až během roku 2021. Takže na toto pro turisty zajímavé téma se můžete těšit v roce 2021. Hledalo se tedy nové zaměření pro kalendář. Nakonec bylo zvoleno téma „Zapomenutá místa Euroregionu Glacensis“. Doufáme, že si kalendář najde své příznivce a možná budou některá zveřejněná místa znovu objevena. Také chceme poděkovat Pardubickému kraji, který poskytl finanční pomoc.

Sekretariát euroregionu

PF 2020

Mnoho úspěchů v roce 2020
přejí zaměstnanci Euroregionu Glacensis.

Hlasujte o nejhezčí rozhlednu roku 2019

Anketu a její podrobná pravidla najdete na: <http://kpr.kvalitne.cz>,
10 vylosovaných účastníků ankety obdrží hezké věcné ceny.

Vážení přátelé,
od 1. 1. 2020 do 29. 2. 2020 probíhá opět
Anketa o nejhezčí rozhlednu roku 2019.

Mezi 12 dokončených rozhleden byla do hlasování zařazena i rozhledna na Velké Deštné v Orlických horách, která je součástí rozsáhlého projektu „Česko-polská Hřebenovka – východní část“. Rozhledna byla pro veřejnost otevřena 26. 10. 2019 a návštěvníci se mohou těšit na atraktivní výhledy na Krkonoše, Národní park Stolové hory, Broumovské stěny, Bystrické hory, Králický Sněžník i Jeseníky. Za dobré viditelnosti je možné přehlédnout celé Rychnovsko a spatřit nejen hrad Kunětická hora, ale i chladicí věže Chvaletické elektrárny. Přes vrchol vede hlavní hřebenová cesta Orlických hor - červeně značená Jiráskova cesta, kterou v těchto místech kopíruje i cyklostezka č. 4071.

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Další investice z Hřebenovky slouží veřejnosti

Uplynulé podzimní měsíce byly v rámci projektu „Česko-polská Hřebenovka – východní část“ ve znamení dokončení nových investic.

První z nich byla **vyhlídka na Guzowatę** (492 m n. m.) nad obcí Radków v Polsku, jejíž slavnostní otevření proběhlo ve čtvrtek 19. 9. 2019. Vyhlídková plošina se nachází nad Radkówskou přehradou. Jedná se o obnovu historické vyhlídky a můžete se zde potěšit atraktivními výhledy na Národní park Stolové hory, Broumovské stěny a Božanovský Špičák. Vyhlídková terasa je přístupná jak pro pěší po turistické trase (od přehrady cca 1 km), tak pro motorizované návštěvníky díky nově vybudované komunikaci a parkovišti.

Další slavnostní událost se konala hned následující měsíc, v sobotu dne 26. 10. 2019, kdy byla za hojné účasti otevřena dlouho očekávaná **rozhledna na Velké Deštné** (1.115 m n. m.), nejvyšším vrcholu Orlických hor. Rozhledna je první dokončenou investicí rozsáhlého projektu na českém území a je vystavěna na místě původní vyhlídkové věže. Vyhlídková plošina ve výšce 17,34 m umožní návštěvníkům výhledy nejen na Rychnovsko, Stolové, Soví a Bystřické hory, ale také na Králický Sněžník, Krkonoše a Jeseníky.

Rozhledna na Velké Deštné v datech:

Náklady na výstavbu:
4.753.702,- Kč s DPH

Projektový partner:
Deštné v Orlických horách

Vedoucí partner projektu:
Euroregion Glacensis

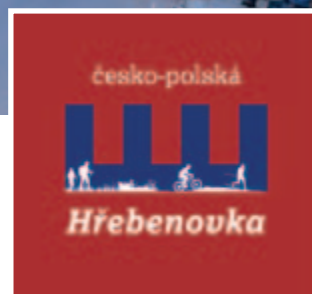
Stavební práce:
ELEKTROIN spol. s r.o., Náchod

Dokončení stavby:
říjen 2019

Na Zemské bráně byla dne 31. 10. 2019 slavnostně předána nově vyznačená **pěší turistická trasa Hřebenovky**, etapa na území Pardubického a Královéhradeckého kraje. Trasa má speciální logo, které se používá

na směrovkách i na tabulkách místního názvu včetně nového názvu „HŘEBENOVKA“. Vyznačení trasy realizoval Klub českých turistů (KČT) a je důležitou součástí projektu.

Poslední investicí, která byla v rámci projektu otevřena pro veřejnost v minulém roce, je historicky obnovený *Jánský most přes Divokou Orlici*.

Slavnostní otevření se konalo v milé předvánoční atmosféře, v pátek dne 20. 12. 2019. Vybudováním mostu byla propojena ves Neratov s polskými sousedy a tím obnovena historická poutní cesta na vrchol Jagodna v Polsku (977 m n. m.), kam turisty dovede nově proznačená žlutá turistická trasa.

Jánský most přes Divokou Orlici v datech:

Náklady na výstavbu:
1.439.365,05 Kč s DPH

Projektový partner:
Sdružení Neratov, z.s.

Vedoucí partner projektu:
Euroregion Glacensis

Stavební práce:
TESMEN společnost s r.o.

Dokončení stavby:
prosinec 2019

Na zmíněném vrcholu Jagodna se v současné době dokončuje další rozhledna, na jejíž otevření se můžeme těšit již na jaře roku 2020, stejně jako na další dvě rozhledny na českém území – rozhledny na Feistově kopci (711 m n. m.) nad Olešnicí v Orlických horách a ve Vysoké Srbské, kde se nyní montuje konstrukce rozhledny k základové desce.

Současně probíhají také výstavby rozhleden na Czerncu (840 m n. m.) v blízkosti obce Międzyzlesie a na Kłodzkiej Górze (757 m n. m.). Obě tyto polské rozhledny budou dokončeny také v průběhu roku 2020.

„Otevřely se i další investice z našeho strategického projektu Česko-polská Hřebenovka. Velice mě těší dosavadní zájem veřejnosti o nové turistické atraktivity. Poslední dokončenou investicí roku 2019 byl Jánský most v Neratově. Toto dílo je pro Euroregion Glacensis skutečně výjimečné, protože jde o nové propojení České republiky a Polska. Dojde tak k propojení turistických tras Orlických a Bystrických hor, právě na symbolickém a poutním místě, kterým Neratov je. Turistům se tak otevírá jedinečná možnost vyrazit z Neratova do polských Bystrických hor po nově vyznačené žluté turistické trase, která návštěvníky přivede ke dvěma novým rozhlednám na Jagodné a Czernieci, jež budou dokončeny v roce 2020“, dodal Jaroslav Štefek, sekretář Euroregionu Glacensis.

Více informací o celém projektu najdete na:
www.euro-glacensis.cz/hrebenovka

Projekt Tajemství vojenského podzemí úspěšně završen

Jeden ze strategických projektů Euroregionu Glacensis ukončil s rokem 2019 svoji realizaci. Poslední měsíce tak byly ve znamení dokončení stavebních prací a realizování všech částí marketingové kampaně. Světlo světa spatřily propagační letáčky, mapy a roll-upy. Sestříhány byly také spoty, jenž jsou nyní uveřejněny na webových stránkách, Facebooku a Youtube kanále sdružení a které představují celý projekt i jeho jednotlivé části.

Workshop

Ve dnech 9. a 10. 10. 2019 proběhl v Polsku první workshop pořádaný Kamennou Horou určený pro zástupce infocenter a průvodce, kterým začalo seznamování veřejnosti s výstupy projektu. Během dvou dnů navštívili účastníci komplex ARADO v Kamenné Hoře, podzemí zámku Książ a podzemní město Osówku v Sovích horách.

O měsíc později uspořádalo město Rokytnice v Orlických horách ve spolupráci s Euroregionem Glacensis druhý workshop, tentokrát spojený také s press tripem pro novináře a blogery. Navštíveny byly objekty na českém území. Konkrétně pevnosti Adam a Hanička, kde se účastníci mohli jako první zástupci veřejnosti podívat do nově zrekonstruovaného dělostřeleckého srubu a tvrze Stachelberg s nově zpřístupněnou částí podzemních chodeb. Na konci listopadu se uskutečnil také druhý press trip pořádaný tentokrát Gminou Głuszyce, který zavedl novináře na všechny objekty projektu na polské i české straně.

Konference

Ve čtvrtek 5. 12. 2019 se ve Společenském centru UFFO v Trutnově uskutečnila závěrečná konference projektu. Hlavním té-

matem byly vojenské podzemní objekty na české i polské straně hranice. Účastníkům byly představeny všechny stavební výstupy projektu, tedy dělostřelecký srub pevnosti Hanička, nový únikový východ z tvrze Stachelberg, multimediální výstava instalovaná v podzemním městě Osówka i nová infrastruktura doplňující komplex ARADO.

Dále byly představeny Questy financované městem Trutnov. Každý objekt projektu má svůj vlastní Quest s vytyčenou trasou a úkoly, které turisté budou plnit. Za Euroregion Glacensis byly představeny všechny propagační výstupy projektu – společné logo, propagační letáčky, oboustranná mapa a série spotů. Prezentována byla také současná rekonstrukce pevnosti Dobrošov na Náchodsku jeho vedoucím p. Měřinským.

Slavnostní otevření Stachelbergu

Poslední dokončenou investicí projektu byl únikový východ z tvrze Stachelberg a jeho napojení na stávající návštěvnickou trasu. Zpřístupněna tak byla další část podzemních chodeb, vyřešeno bylo odčerpávání vody hromadící se v podzemí a navíc i problém s bezpečnostně nedostatečným dosavadním vstupem do objektu, který měl rozměry pouze 100 x 80 cm.

Nový vstup byl vybudován na místě plánovaného pěchotního srubu TS-72. Opraveny byly schody do podzemí a vyčištěny chodby vedoucí k návštěvnickému okruhu.

Dne 6. 12. 2019 proběhlo v mrazivém počasí krkonošských hor slavnostní přestřižení pásy a otevření této investice, kterého se zúčastnili zástupci všech partnerů projektu, projektanti obou částí stavby i zástupci blízkých měst a obcí.

„Úspěšně jsme ukončili jeden z našich strategických projektů Euroregionu Glacensis. Svým rozsahem se jedná o druhý největší projekt realizovaný v historii euroregionu. Mám obrovskou radost z výsledků, kterých se nám společně se všemi partnery podařilo dosáhnout. Celý projekt mně osobně svou ideou doslova učaroval, a to i přestože nejsem nějaký fanda vojenské turistiky, ale tím, že jsem si značně rozšířil povědomí o naší předválečné historii a obětavosti našich občanů udělat něco pro obranu naší vlasti. Podařilo se nám najít úžasné partnery např. pro přípravu propagačních materiálů, spotů, vznikl krásný film a oni všichni svou kreativitou přispěli k výsledkům projektu, které jsou nyní otevřeny široké veřejnosti. Přijměte tak pozvání na vojenské památky nebo třeba na náš kanál youtube, kde můžete odkrýt skutečné tajemství vojenského podzemí,“ sdělil Jaroslav Štefek, sekretář euroregionu, hlavní koordinátor projektu.

O úspěšném dokončení projektu a jeho výsledcích se osobně přesvědčil také ministr kultury ČR pan Lubomír Zaorálek, který si při své návštěvě Královéhradeckého kraje prohlédl dělostřelecký srub pevnosti Hanička, která bude žádat o zapsání na seznam národních kulturních památek.

Projekt doprovázela masivní marketingová kampaň včetně série propagačních spotů, které můžete shlédnout zde: <https://www.euro-glacensis.cz/spoty.html>

Foto workshopy

Návštěva pana Lubomíra Zaorálka

Foto konference

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Společnými aktivitami za lepším partnerstvím

Registrační číslo projektu: CZ.11.4.120/0.0/0.0/15_006/0000060

Dne 11. 9. 2019 oslavili občané města Ústí nad Orlicí a Bystřice Kladská 25 let společné spolupráce. Symbolicky se sešli na Králickém Sněžníku, kde byla 18. května 1994 podepsána první smlouva o partnerství. Začali se postupně navštěvovat zaměstnanci městských úřadů při sportovních a kulturních akcích. Vzájemně se navazovaly kontakty a vztahy, vyměňovaly zkušenosti pracovní i ze života v demokracii, která byla pro všechny nová.

Partnerství obou měst bylo upevněno v roce 2002 podepsáním druhé smlouvy o partnerství a spolupráci. Obě města se zavázala podpořit vytvoření vhodných podmínek pro rozvoj hospodářských a obchodních vztahů obou měst, prohloubit spolupráci a výměnu zkušeností v oblasti komunální politiky, samosprávy, škol, služeb obyvatelům a spolkového života. Postupem času se návštěvy přerodily v přátelství a intenzivnější aktivity. Blízké a dlouhodobé kontakty vyústily v myšlenku užší spoluprá-

ce na několika úrovních. Obě země se začaly připravovat na vstup do Evropské unie a zamýšlený rozvoj spolupráce tak mohl být podpořen z finančních zdrojů EU. Začalo období realizace společných projektů podporujících vzájemnou spolupráci v mnoha oblastech života občanů obou měst. Společné projekty byly postupně spolufinancovány z programů PHARE CBC, INTERREG III A a Operačního progra-

mu přeshraniční spolupráce z Fondu mikroprojektů. Uskutečnil se bezpočet nejrůznějších společných kulturních, sportovních a společenských akcí, soutěží, přehlídek, prezentací na veletrzích a výstavách. Z finančních prostředků přidě-

lených v rámci jednotlivých programů EU se pořizovaly propagační materiály od letádků, map, pohlednic až po knižní publikace a dokumentární filmy. Vybavena byla například školní keramická dílna, doplněno vybavení hasičské jednotky, pořízen veletržní stánek, jevištní podium a prezentační stánky. Celkem zrealizovalo město Ústí nad Orlicí z programů EU dvacet pět projektů v celkovém objemu 684.000 Euro.

Projekt je spolufinancován z prostředků EFRR prostřednictvím Euroregionu Glacensis

20 let pomáháme rozvíjet česko-polské pohraničí

Registrační číslo projektu: CZ.11.4.120/0.0/0.0/16_008/0001816

Výuka polského jazyka

Ve dnech 18. – 22. listopadu 2019 se v rámci projektu „20 let pomáháme rozvíjet česko-polské pohraničí“, reg. č.: CZ.11.4.120/0.0/0.0/16_008/0001816 uskutečnil týdenní intenzivní kurz polského jazyka pro projektové manažery Regional Development Agency v Bohuslavicích u Nového Města nad Metují. Účelem kurzu bylo snížení jazykové bariéry při jednáních s projektovými partnery (a dalšími osobami z druhé strany hranice). Výstupem kurzu bude slovník odborných pojmů, který vytvořili manažeři v rámci výuky. Slovník bude po grafickém zpracování umístěn v elektronické formě na našich webových stránkách.

Součástí výuky byl také výjezd do města Kudowa-Zdrój, kde probíhala konverzace s rodilými mluvčími např. v informačním centru, lázních či restauraci.

V rámci této týdenní výuky byla důkladně zopakována gramatika, slovní zásoba na daná témata, poslech a zejména intenzivní komunikace (prezentace projektů, telefonické rozhovory, psaní emailů, jednání, různorodé situace apod.).

Stáž u projektového partnera

Ve dnech 5. – 7. listopadu 2019 se v rámci projektu „20 let pomáháme rozvíjet česko-polské pohraničí“, reg. č.: CZ.11.4.120/0.0/0.0/16_008/0001816 uskutečnila stáž projektových manažerů Regional Development Agency u polského partnera Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej Nowum (Evropské seskupení pro územní spolupráci NOVUM), který sídlí v Jelení Hoře.

Účelem této třídenní stáže u projektového partnera bylo poznání polské legislativy, zmapování rozdílů mezi českými a polskými úřady, snížení jazykové bariéry, vzájemná výměna zkušeností a kontaktů mezi zaměstnanci Regional Development Agency, Evropským seskupením pro územní spolupráci NOVUM a Krkonošskou agenturou regionálního rozvoje, která také sídlí v Jelení Hoře – KARR (Karkonoska agencja rozwoju regionalnego).

Doprovodným programem bylo představení projektů realizovaných na území města Jelení Hora včetně místní části Cieplice, která je z velké části zmodernizována z projektů spolufinancovaných EU. Součástí programu bylo i navštívení svatyně Wang a Muzea miniatur nejvýznamnějších památek Dolního Slezska.

Region Orlické hory a Podorlicko je první českou SLOW DESTINATION

Ve světě je pojem **Slow tourism** nebo také **Slow travel** již zcela běžný. Inspirací se stali spisovatelé cestopisů z 19. století, kteří se stavěli proti neustálému zrychlování doby. Pojem **Slow tourism** můžeme volně přeložit jako pomalé cestování. Turisté, kteří vyhledávají tento typ cestování, se nehoní za tím, aby viděli co nejvíce. Očekávají méně a více intenzivnějších zážitků a prožitků z místa, které navštíví. V České republice je zatím **Slow tourism** neznámý pojem, zatímco ve světě je tento termín již zcela znám. Hodně ho proslavila zejména italská města Cittaslow. Turista více o cestování přemýšlí a také se více připravuje.

Region Orlické hory a Podorlicko je také připraven a vstupuje do dalšího roku s puncem **SLOW DESTINATION**. Členové zájmového sdružení Orlické hory a Podorlicko schválili novou marketingovou strategii

na rok 2019-2023, která bude komunikovat v rámci propagace značky a image destinace téma **SLOW tourism**.

Orlické hory a Podorlicko jsou klidnou, mírnou a přívětivou turistickou oblastí, která je charakteristická pohodou, vybíže-

SLOW DESTINATION

jící k zastavení a prožití chvil bez spěchu a stresu. Je stále více vyhledávanou turistickou oblastí – pro mnohé zajímavou neznámou, která vyzývá k návštěvě, poznání a objevování. Krásná příroda se zde snoubí se zcela mimořádným bohatstvím kulturních památek, tajuplných míst, půvabných měst a vesniček, stále živými tradicemi i zachovalou lidovou architekturou. Typické jsou táhlé horské hřebety s dalekými výhledy i hluboká a romantická údolí řek. Hlavní páteří oblasti je vlastní hřeben Orlických hor s chráněnou krajinnou oblastí, který lemuje státní hranici s Polskem, geografickou osou Podorlicka je významná dvojice řek – Tichá a Divoká Orlice.

Region má své kulturní a historické dědictví, ať to jsou tradice, krajina, místní ruční, řemeslná nebo zemědělská výroba, historické stavby, ale také velký genius loci. Objevte místa, odkud pochází velikáni, zajímavé osobnosti či šlechtické rody, které tu stále žijí a starají se o svá rodová sídla. Toto nebývalé bohatství, které kraj pod Orlickými horami dosud ukrýval, ocenili i na úrovni Evropy. Produkt Zámky na Orlici-Česká Loira se totiž od roku 2017 může chlubit titulem Evropské excelentní destinace! Ochutnejte zdejší regionální kuchyni a užíjte si pestrou a kvalitní nabídku služeb. Oceníte tu klid i krásnou přírodu. Prožijte

tu krásné chvíle, hory i podhůří nadchnou skvělou příležitostí k zastavení se v dnešním uspěchaném světě, ale také nespočtem zajímavostí a neobjevených míst, které zde můžete obdivovat. Mimo tyto dechberoucí místa tu najdete i nespočet dalších, která vás dobijí energií téměř na každém kroku. Zastavte se, a na vlastní kůži pocítíte, jak jsou Orlické hory a Podorlicko mimořádně přátelské. Můžete přicestovat vlakem či na kole, spoustu míst objevíte pěšky i na běžkách. Vnímejte všemi smysly zdejší krásu regionu a prožijte tu společné chvíle se svými nejbližšími. Orlické hory a Podorlicko jsou SLOW!

Evropské seskupení pro územní spolupráci NOVUM (ESÚS)

Ani jsme se nenadáli a uplynuly čtyři roky od založení našeho Evropského seskupení pro územní spolupráci. Je otázkou, zda již nastal čas k bilancování. Samozřejmě jsme stále mladou organizací, ale trocha mého pohledu na naši činnost možná neuškodí.

Když naši zakladatelé, tedy Liberecký, Královéhradecký, Pardubický a Olomoucký kraj, Dolnoslezské vojvodství a Euroregiony Nisa a Glacensis, podepisovali 15. září roku 2015 na Sněžce Úmluvu o založení a Stanovy ESÚS NOVUM, tak málokdo tušil, co vlastně bude tato nová organizace dělat. V Úmluvě i ve Stanovách je samozřejmě činnost obšírně popsána, ale praxe bývá vždy trochu jiná. Podle mého názoru jsme byli zřízeni proto, abychom pomáhali rozvoji česko-polské spolupráce ve všech možných oblastech, od úplně běžného zajišťování partnerství až po nadregionální záležitosti. Zda se nám to za těch pár let podařilo, je možná ještě brzy hodnotit, ale už jenom to, že jsme v červnu minulého roku získali v Těšíně ocenění za podporu česko-polské spolupráce od Česko-polské mezivládní komise, je pro nás povzbuzením a velmi si toho vážíme. Je to totiž výrazem toho, že se o naší činnosti alespoň trochu ví. Když jsem se rozhodoval, zda se mám o funkci zástupce ředitele v úplně nové

organizaci ucházet, tak jsem to cítil jako výzvu zkusit využít svých zkušeností a dát nové organizaci život. Měl jsem štěstí na mého polského kolegu, protože v jiném složení by byl tento úkol ještě o mnoho těžší.

Nebyl jsem na samém začátku přesvědčen o tom, zda se budeme ucházet o finanční prostředky z různých dotačních fondů

EU, ale díky naší činnosti jsme zjistili, že můžeme naše hospodaření postavené na členských příspěvcích zakladatelů vylepšit a máme tak možnost dále rozšířit oblasti naší činnosti. V současné době realizujeme pět velkých projektů spolufinancovaných z programu INTERREG V-A a jeden projekt z programu INTERREG Střední Evropa. V tomto programu jsme uspěli i s dalším projektem, který je opět zaměřen na energetické úspory ve veřejných budovách, a začneme jej realizovat na jaře roku 2020. První dva roky fungovalo ESÚS v sestavě ředitel, jeho zástupce a jedna administrativní síla. Díky projektům se náš tým rozrostl o tři projektové manažerky, které jsou hrazeny z projektů, protože na to by náš základní rozpočet v žádném případě nestačil a bez nich by se zase tyto projekty nedaly realizovat.

V roce 2019 jsme se mimo realizace projektů věnovali také dalšímu rozšiřování povědomí o naší činnosti. Požádal jsem všechny naše kraje a také ORP působící na česko-polské hranici o možnost představit naše Seskupení na poradách ředitelů středních a základních škol, což mi bylo ve většině případů umožněno. Účastníme se různých konferencí, kde máme možnost prezentovat naši činnost a také získáváme inspiraci

pro její další rozvoj. Mým dlouhodobým osobním přáním je pomoci uzavření česko-polské mezivládní dohody o poskytování zdravotnických záchranných služeb, což je dle mého názoru pro občany žijící v našem společném pohraničí doslova otázka života a smrti, a stále nechápu, že se tato dohoda dosud neuzavřela. Každý hlas, který bude z území na tuto skutečnost upozorňovat, může k jejímu uzavření přispět. Poslední zpráva, kterou jsme získali od pracovníka Velvyslanectví Polské republiky v Praze, je pozitivní. Údajně již dorazil návrh této dohody na naše ministerstvo zdravotnictví. Takže uvidíme, ale já jsem byl vždy optimista, a proto věřím, že se to v roce 2020 podaří. Česko-polská spolupráce v rámci Integrovaného záchranného systému by tak byla kompletní.

*Miroslav Vlasák,
zástupce ředitele ESÚS NOVUM*

Další turistická zajímavost v obci Złoty Stok

Díky dotaci z prostředků EFRR a státního rozpočtu prostřednictvím Euroregionu Glacensis zrealizovalo Centrum kultury a propagace ve Zloteém Stoku společně s partnerskou českou obcí Bílá Voda mikroprojekt s názvem „*Stežka průkop-*

níků pohraničí“, reg. č. CZ.11.2.45/0.0/0.0/16_008/0001676.

V rámci projektu vznikla turistická trasa Złoty Stok – Bílá Voda, po které se návštěvníci mohou projet ekologickým automobi-

lem – replikou Forda Buicka z počátku 20. století. Během projížďky audio průvodce vypráví ve čtyřech jazycích o historii regionu, historickém dědictví obou obcí a zejména o postavě Mariany Oranžské a rodu Gütlerů coby o průkopnicích pohraničí.

Návštěvnost Krkonoš, a především národního parku, roste

V rámci nedávno dokončeného projektu socioekonomického šetření návštěvnosti Krkonošského národního parku jsme zjišťovali, kolik lidí vlastně do Krkonoš jezdí, kolik z nich skutečně navštíví národní park, jak dlouho se tu zdrží, odkud jsou a také co si o Krkonoších myslí.

Díky zmíněnému projektu, podpořenému z Operačního programu Přeshraniční spolupráce CZ-PL, jsme v Krkonoších konečně získali vcelku přesná data o skutečných počtech návštěvníků našich nejvyšších hor. A čísla vysoce překonala odhady, s nimiž jsme dosud dlouhá léta pracovali jak na Správě KRNAP, tak v samosprávách. Odhadovaných pět až šest milionů návštěv totiž realita let 2017 – 2019 překonává dvojnásobně.

V roce 2018 návštěvnost Krkonoš opět stoupla, a to o více než půl milionu návštěv oproti roku předchozímu. V roce 2018 navštívilo Krkonošský národní park a jeho ochranné pásmo 3 786 575 lidí, kteří zde dohromady strávili 11 867 019 tzv. „osobodní“, což je o 4,8 % víc než v roce 2017. Nárůst návštěvnosti se odehrál především přímo

na území národního parku a stojí za ním zejména čeští návštěvníci. Za zmínku stojí, že za první polovinu roku 2019 dorazilo 1,78 milionu lidí, kteří zde strávili už od ledna do června 6,25 milionu dní. Rok 2019 tedy v počtech návštěvníků nijak nezaostává za rokem předchozím.

Návštěvnost území samotného Krkonošského národního parku (bez ochranného pásma, tedy bez údolních měst jako je Pec pod Sněžkou, Špindlerův Mlýn, Harrachov nebo Rokytnice nad Jizerou) totiž mezi lety 2017 a 2018 vzrostla o 9,5 % ze 4 388 870 osobodní na 4 807 253 osobodní. Počet osobodní strávených na území národního parku tedy narostl o 418 383. Ještě výraznější je nárůst počtu jednotlivých návštěvníků národního parku, kterých bylo 1 090 406 v roce 2017, 2018 již 1 746 820. V prvním pololetí roku 2019 pak jen v národním parku strávili 2 520 511 dní, i když individuálně jich bylo zhruba srovnatelně s rokem

Kladská Bystřice v Euroregionu Glacensis

Nejlepší představu o půvabu Kladské Bystřice může poskytnout pohled zvenčí, z okolních kopců ležících na druhé straně Kladské Nisy.

Odtamtud je totiž vidět, jak se nad řekou zvedají mírně vinuté terasy. Na nich vzniklo dávné podhradí. Výše situované staré město se pyšní rozmanitostí svých hradeb, střeš a věží. Město jako je Bystřice nelze poznat běžným „projitím“ památek. Je třeba se potoulat po jeho úzkých uličkách a zapomenutých zákoutích, které rozdělují nejstarší domy, vystoupat po kamenných schodech v průchodech staletých hradeb, zastavit se na okamžik v neočekávaném okouzlení – před propracovaným kamenným portálem. Kladská Bystřice má středověký a královský původ. Její zeměpisná poloha je poměrně specifická – leží v brázdě Horní Nisy, regionu, jehož odlišný reliéf byl rozpoznán a pojmenován až v polovině 20. století. Kladská Nisa si jednoduše vyhloubila (v tzv. Propadlině Kladské Bystřice) klikaté údolí, podél něhož vznikalo osídlení.

Obec Kladská Bystřice již řadu let využívá dotace z vnějších zdrojů na revitalizaci historické zástavby, aby zvýšila turistické a společensko-kulturní standardy.

Velkou finanční podporou je pro obec Fond mikroprojektů Euroregionu Glacensis, v jehož rámci mimo jiné ve spolupráci s českými partnery při realizaci společných projek-

tů pořádá řadu kulturních a společenských akcí a turistických aktivit konaných na obou stranách hranice.

Ve spolupráci s českými samosprávami a institucemi proběhla řada akcí, mimo jiné:

1. Projekt s názvem „Tradice v údolí Divoké Orlice“, jehož cílem byla podpora další spolupráce, poznávání a pochopení místních společností formou zajištění jejich setkávání. Kulturní a společenské akce se konaly po celý rok 2017, a to jak na území polského, tak i českého partnera. V rámci projektu obec Orlické Záhoří uspořádala akce: Závody na rohačkách, Masopustní veselí v Orlickém Záhoří, Mezinárodní den dětí, Kunštátskou pouť, Orlicko-bystřický putovní pohár, Kunštátský drvoštěp a Adventní koncert. Obec Kladská Bystřice

uspořádala: Mezinárodní sjezd na rohačkách, Kulturní čtvrtky, Polsko-české hasičské klání a Adventní jarmark. Všechny akce se účastnili polští i čeští zástupci. V rámci projektu byly pořízeny zásahové uniformy a specializovaná záchranná sada pro jednu jednotku Sboru dobrovolných hasičů obce Kladská Bystřice, které byly nezbytné pro uskutečnění hasičské akce a záchranných zásahů v česko-polském příhraničí. Akce byly koncipovány tak, aby byly zaměřeny na co největší okruh veřejnosti, obsahovaly různá témata a aby jejich účastníci měli možnost poznat tradice společného území.

2. Obdobný mikroprojekt s názvem „10 let spolu“ byl realizován po celý rok 2019. Jeho cílem byly oslavy desetiletého partnerství a velmi úspěšné spolupráce Kladské Bystřice a Orlického Záhoří.

3. Díky uvedené spolupráci obce Kladská Bystřice a Orlické Záhoří zrealizovaly projekt s názvem „Poznej Sudety na lyžích“, v jehož rámci byla pořízena nová rolba, bylo postaveno parkoviště pro osobní vozidla a také osvětlení lyžařského stadionu, který umožňuje noční jízdu na běžkách, a to vše v lyžařském běžeckém areálu Spalona, což je půvabné místo v Bystřických horách. Tyto projektové aktivity umožnily kvalitnější úpravu tras pro pořádané závody v běžeckém lyžování, které se uskutečnily v roce 2020 již po jednatřicáté. Německá značka C&A označila trasy ve Spaloně za nejbezpečnější a nejlépe připravené pro rodiny s dětmi. Na území Bystřických hor se upravuje přibližně 40 km běžeckých tratí.

S cílem podpořit větší zájem o zimní horskou krajinu obec Kladská Bystřice po dohodě s Lesní správou Mezilesí připravila

pro turisty běžecké trasy v Międzygórzi, pohádkové horské krajině, která také láká na nevšední rekreační rodinnou akci s názvem „Mezinárodní sjezd na rohačkách“. Název těchto sání pochází od jejich výrazně ohnutých sanic. Před dvěma sty lety bylo zjištěno, že sjezd na těchto netypických sáních poskytuje skvělou zábavu. Účastníci soupeří ve sjezdu na čas a dodatečnou atrakcí je možnost sjezdu v převlečení, kdy se hodnotí nápaditost účastníků.

4. V rámci projektu „Společnými aktivitami za lepším partnerstvím“ se mohly setkat různé skupiny lidí z obou stran hranice. Aktivity v rámci tohoto projektu se konaly pravidelně v letech 2017-2019. Na polské straně se mj. jednalo o Městské slavnosti, hasičské závody, Loučení s létem/dožínky, Den seniorů, aktivity s účastí základních škol, školení hasičů, setkání pro pěvecké soubory. Děti ze základních škol dostaly možnost účastnit se sportovních a vzdělávacích akcí, vzájemně poznávat historii a kulturu. Aktivity pro hasiče měly sportovně vzdělávací charakter. Akce pro zaměstnance městských úřadů měly vzdělávací a poznávací charakter a aktivity pro seniory a širokou veřejnost (občany) se týkaly poznávání kultury a rozvoje. Pro všechny akce je typický jeden společný cíl, a to rozvíjení česko-polské komunikace.

5. V letech 2017 a 2018 byl společně s českým partnerem – Regionem Orlické hory – realizován další mikroprojekt s názvem „U nás začíná pohádková říše“. V rámci tohoto projektu se uskutečnily tři společensko-kulturní akce:

a) „Pohádkové koledování“ - koncert koled dvou národů a dvou kultur v provedení dětí z Kladské Bystřice a Orlického Zá-

hoří. Vystoupily soubory z Polska a České republiky: pěvecký soubor ze Základní školy ve Wilkanowě „Wolf Gang“ pod vedením pana Stanisława Tarchały, instrumentalisté ze Základní umělecké školy v Kladské Bystřici s hudebním doprovodem paní Angeliky Rembowiecké, Dětský pěvecký sbor ze Základní školy v Orlickém Záhoří. V rámci projektu byl vydán polsko-český zpěvník koled, byly pořízeny papírové tašky na suvenýry a vánoční puzzle v ozdobných domečcích (česká a polská verze), které byly předány všem účastníkům během akce.

b) „Pohádkové putování po Międzygórzi“, turistický pochod, jehož se zúčastnili žáci ze základních škol č. 1 a č. 2 z Kladské Bystřice a žáci základních škol z orlicko-horského regionu (celkový počet účastníků v rámci projektu – 45). Účastníci pochodovali z Międzygórze stezkou červeného trpaslíka do Zahrady pohádek, kde měli společné posezení u grilování a absolvovali prohlídku krásné zahrady. Na zpáteční cestě navštívili několik míst v obci, mimo jiné vodopád Wilczky a centrum obce.

c) „Světový den turistiky v Euroregionu Glacensis“ – třídní akce v rámci Světového dne cestovního ruchu. Na programu akce byla denní i noční prohlídka města včetně historických inscenací.

Kromě vyjmenovaných akcí bylo v rámci projektu na polské straně namontováno značení turistických zajímavostí Międzygórze – přehrady, vodopádu Wilczky a Zahrady pohádek, a také byl vyroben propagační informační uvítací panel.

6. V prosinci 2018 skončila realizace dalšího projektu, realizovaného v letech 2017-2018, s názvem „Historické věže kladského pomezí“, jehož cílem bylo vy-

tvoreni nového přeshraničního produktu cestovního ruchu s názvem „Čtyři věže“. V rámci tohoto projektu proběhla rekonstrukce tří významných historických objektů: kostela sv. Jana Křtitele v Orlickém Záhoří, kostela Nanebevzetí Panny Marie v Neratově a Kladské bažty ze 14. století v Kladské Bystřici.

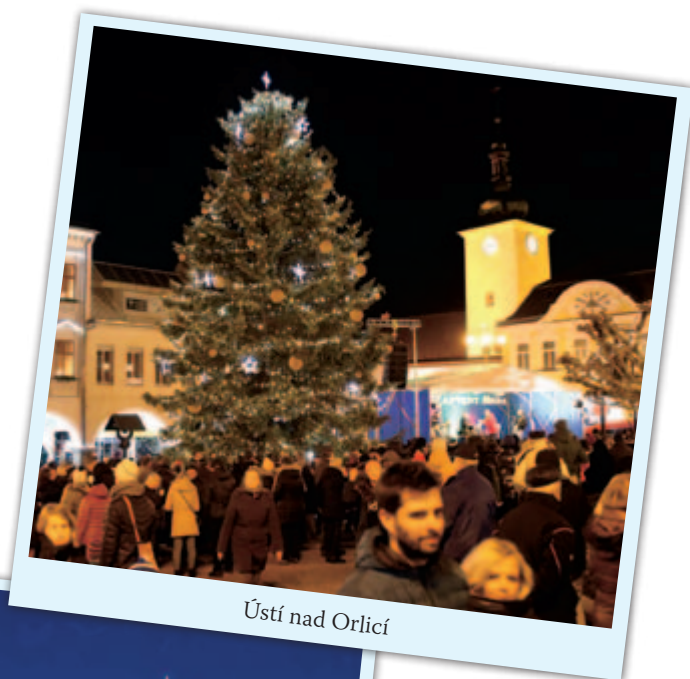
7. Obec Kladská Bystřice je partnerem v několika projektech týkajících se zřízení cyklistických singletrackových tras – „Singletrack Glacensis“ a „Na hranici na hraně“. Do této doby již vznikl okruh na Králickém Sněžniku a do konce května letošního roku bude hotový i okruh na Jagodné a druhý okruh v masivu Sněžniku.

8. Obec Kladská Bystřice realizuje od listopadu 2019 projekt s názvem „Turistika v příhraničí“. V projektu se uskuteční tři společensko-kulturní akce: Mezinárodní sjezd na rohačkách, Závody v běhu na lyžích a Dny turistiky v příhraničí. Také bude zpracován turistický informační průvodce pro region Bystrických a Orlických hor a masiv Sněžniku.

Vedení obcí na polské i české straně a také koordinátoři všech projektů doufají, že bohatší nabídka cestovního ruchu a společensko-kulturních akcí přiláká na Bystřicko větší počet návštěvníků, kteří budou poznávat jeho nejzajímavější místa. Těšíme se na Vaši návštěvu...

*Agnieszka Maryniak, Hanna Salach,
Oddělení cestovního ruchu
a tělovýchovy Městského
a obecního úřadu v Kladské Bystřici*

Malé ohlédnutí za adventní výzdobou u našich členů

Do Náchoda se po 23 letech vrací lázeňství – replika vily Komenský dokončena

V neděli 15. prosince 2019, krátce po poledni, byla za účasti řady významných hostů a náchodské veřejnosti slavnostně otevřena replika vily Komenský a zprovozněno zimní pítka v Malých lázních-Bělovsi.

Objekt je věrnou replikou původní vily a nachází se v místní části Náchoda - Bělovsí. Jedná se o jednu ze čtyř hlavních investic, které jsou realizovány a spolufinancovány z projektu **AQUA MINERALIS GLACENSIS**, reg. č. **CZ.11.2.45/0.0/0.0/15_003/000266**.

„Je to pro Náchod skutečně mimořádný okamžik. Před třemi lety, kdy tady v Bělovsi na pozemcích města začaly práce na průzkumných vrtech, se nám o tom jen snilo. Dnes tu můžeme stát a ochutnat novou minerální vodu, která teče ze zimního pítka a jejíž název si vybrali sami občané - Běloveské bublinky,“ prozradil nový název starosta Jan Birke a dodal: *„Těším se na reakce a na to, jak nová minerálka bude chutnat. Věřím, že si svou cestu hrdě prorazí. Je za tím neuvěřitelné množství práce mnoha lidí. Určitě bych na někoho zapomněl, kdybych je chtěl*

jmenovat všechny, rozhodně chci však ze srdce poděkovat všem, kteří nám pomohli splnit si v Náchodě sen.“

Stavba Malých lázní v Náchodě - Bělovsi byla zahájena 25. října 2017. Původní zhotovitel však neplnil podmínky smlouvy, a proto byl nahrazen novým, a to firmou Průmstav Náchod s.r.o., která se k tomuto rozestavenému úkolu postavila čelem a dílo úspěšně dokončila. Celkové náklady na stavbu činily cca 26 mil. Kč, z toho dotační prostředky byly přislíbeny ve výši 13,5 mil. Kč. Na repliku objektu navazuje zastrešená kolonáda, jejíž součástí jsou pítka s léčivou minerální vodou. Projektantem této stavby je Atelier TSUNAMI Náchod. Zprovozněno je přes zimní měsíce i jedno „zimní pítka“, čímž je pro zájemce minerální voda přístupná celoročně. **„Zimní pítka bude v provozu denně od 8 do 18 hodin za předpokladu, že teploty neklesnou pod -3 stupně Celsia. Vše bude pochopitelně záviset na klimatických podmínkách a samotný provoz nám ukáže,“** upřesnil místostarosta Jan Čtvrtečka.

Zásobování kolonády kvalitní minerální vodou je zajištěno prostřednictvím vrtů Jan a Běla. Po plném uvedení do provozu a kompletním vybavení objektu, které je plánováno na měsíce březen - duben letošního roku, bude veřejnosti v přízemí objektu k dispozici kavárna s cukrárnou a v prvním nadzemním podlaží stálá expozice. Jejím hlavním tématem bude prezentace lázeňství v Náchodě a u partnerů projektu. Po dokončení investiční části u polského partnera města Duszniki Zdrój dojde ke slavnostnímu otevření česko-polského lázeňského okruhu měřícího cca 50 km.

AQUA MINERALIS GLACENSIS

V rámci tohoto projektu byl již úspěšně revitalizován park Aloise Jiráska v Hronově a rovněž proběhla i obnova rybníku a prameníku ve městě Kudowa-Zdrój. V současné době zbývá z investic dokončit již jen modernizaci promenády Fryderika Chopina ve městě Duszniki Zdrój. Z výše uvedeného vyplývá, že partnery projektu jsou města Náchod, Hronov, Duszniki Zdrój a Kudowa-Zdrój.

Aktuálně ve Fondu mikroprojektů

Čerpání alokace FMP

Zatímco v prioritní ose 4 je pro toto programové období prozatím stále dostatek finančních prostředků na podporu mikroprojektů a předpokládáme zde vyhlášení výzev až do roku 2022, tak u prioritní osy 2 se alokace přidělená do Fondu mikroprojektů v Euroregionu Glacensis pomalu krátí a je možné, že se jedná o jednu z posledních výzev FMP do prioritní osy 2. Proto doporučujeme žadatelům pečlivou přípravu jejich projektových záměrů a případně také konzultace na sekretariátu FMP v Rychnově nad Kněžnou či v Klodzku.

7. kolo výzvy FMP

Ke dni 31. 10. 2019 byla ukončena výzva pro předkládání mikroprojektů do 7. kola výzvy. Podmínkou této výzvy bylo předložení mikroprojektu v rámci prioritní osy 4 nebo prioritní osy 2 s tím, že mikroprojekty v PO2 musely přispívat k plnění výstupového indikátoru „elementy kulturního/přírodního bohatství se zvýšenou atraktivitou“.

„Do této výzvy bylo podáno celkem 59 projektových žádostí, z toho 32 projektů za českou stranu a 27 projektů za polskou stranu. Do konce roku 2019 probíhala kontrola přijatelnosti projektových žádostí a aktuálně jsou projekty hodnoceny regionálními experty, kteří jim přidělují příslušné body dle kvality projektu a dle míry přeshraniční spolupráce a přeshraničního dopadu. **Zasedání Euroregionálního řídicího výboru, který bude projednávat schválení či neschválení těchto projektů, se bude konat dne 13. 3. 2020.**“

8. kolo výzvy FMP – PO 4

Od 1. 11. 2019 je vyhlášeno další kolo výzvy pro mikroprojekty spadající svým zaměřením **do prioritní osy 4** určené pro spolupráci institucí a komunit. **Výzva bude ukončena ke dni 30. 4. 2020** a tyto mikroprojekty budou projednávány členy Euroregionálního řídicího výboru, kteří budou zasedat a rozhodovat o podpoře na podzim roku 2020 (září či říjen – termín bude ještě upřesněn).

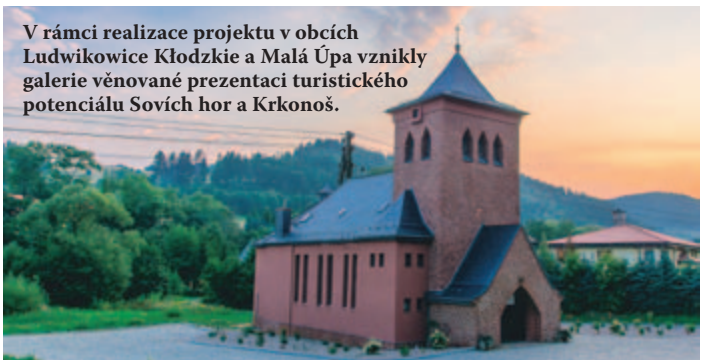
8. kolo výzvy FMP – PO 2

Zároveň od 9. 12. 2019 byla vyhlášena výzva i pro mikroprojekty **v prioritní ose 2**, a to s podmínkou, že aktivity v předložených projektech **musí přispívat pouze k plnění programového výstupového indikátoru „elementy přírodního/kulturního bohatství se zvýšenou atraktivitou“**. V případě předložení projektu typu A s principem vedoucího partnera musí tento indikátor naplňovat oba/všichni partneři. Do tohoto indikátoru spadají především aktivity zaměřené na zlepšení stavu přírodního či kulturního dědictví, rekonstrukce kulturních památek, obnova sakrálních staveb nebo také obnova zdevastovaných přírodních památek. Přesná definice tohoto indikátoru je uvedena ve Směrnici pro žadatele i na webových stránkách Správce Fondu. **Nejzazší termín pro předložení projektové žádosti do tohoto kola výzvy je stanoven do 31. 3. 2020.** Zasedání Euroregionálního řídicího výboru k projednání a schválení těchto projektů se bude konat dne 23. 6. 2020.

Kde všude pomohly prostředky z Fondu mikroprojektů v Euroregionu Glacensis?

Mikroprojekt č. CZ.11.4.120/0.0/0.0/16_008/0001414
Název projektu: Tu a tam kamarády mám II
Žadatel: město Kopidlno
Partner projektu: Gmina Świdnica

V rámci realizace projektu v obcích Ludwikowice Klodzkie a Malá Úpa vznikly galerie věnované prezentaci turistického potenciálu Sovích hor a Krkonoš.

Mikroprojekt č. CZ.11.2.45/0.0/0.0/16_008/0001677
Název projektu: Krása Krkonoš a Sovích hor
Žadatel: Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda
Partner projektu: obec Malá Úpa

Vydává Euroregion Pomezí Čech, Moravy a Kladska – Euroregion Glacensis, Panská 1492, 516 01 Rychnov nad Kněžnou, Česká republika
ve spolupráci se Stowarzyszeniem Gmin Polskich Euroregionu Glacensis, Łukasiewicza 4a/2, 57-300 Klodzko, Polsko

Registrováno MK ČR E 16575

Redakce pro českou část – tel.: 00420 494 531 054 · e-mail: info@euro-glacensis.cz · www.euro-glacensis.cz

Redakce pro polskou část – tel.: 0048 74 86 771 30 · e-mail: biuro@eg.ng.pl · www.euroregion-glacensis.ng.pl

Grafický design a předtisková příprava: Studio eMD, Rychnov nad Kněžnou

Tisk: Tiskárna V&H Print Hlávko, Nové Město nad Metují